

pomnožile za 6.411 ljudi ali skoro za 4·7 %, to je za 1·5 % močnejše, kot prebivalstvo kranjsko sploh in za 3·9 % slabeje, kot dolitavsko prebivalstvo sploh. Močnejše, kot v Dolitavskem sploh, narastlo je od omenjenih občin samo 5; močnejše, kot na Kranjskem sploh, 16.—Zmanjšalo se je prebivalstvo v 6 občinah. Posebno velik je narastaj občine Devica Marija v Polji, in to vsled tega, ker so jej prišteti prebivalci novo osnovane blaznice na Studenci.

„Specimina linguae palaeoslovenicae.“

Edidit V. Jagič. Spt. 1882, 8°, 147. T. p. n. „Obrazcy jazyka cerkovnoslavjanskago po drevnějšim pamjatnikom glagoličeskoj i kirillovskoj pišmenosti.

Odkar je že pred blizu petnajstimi leti pošla slavnoznana staroslovenska krestomatija Miklošičeva, nismo imeli nobene učne knjige, katera bi bila sistematično sestavljena ter v formalnem oziru točna in dovršena, mogla v berilo služiti onim, ki se uče staroslovenskemu jeziku, tako da je moral sam Miklošič s svojimi učenci čitati svojega v čisti panonški slovenščini pisanega sv. Matevža. Taka knjiga je pa neizogibna potreba vsem vseučiliškim slušateljem, vsem srednješolskim učiteljem in sploh vsem samoukom, ki se resno pečajo z divnim jezikom staroslovenskim; kajti le malokdo ima priliko po velikih knjižnicah čitati razne imenitne rokopise same ali svoje znanje zajemati iz dovoljnega števila tiskanih knjig staroslovenskih, osobito ker so tiskani zborniki staroslovenski navadno tako dragi, da si jih posamezen človek vseh raznovrstnih niti nakupiti ne more.

Veseli pozdravljamo za tega delj novo krestomatijo staroslovensko, katero je te dni v Peterburgu na svetlo dal akademik V. Jagič, profesor slovanskim jezikom na vseučilišči Peterburškem.

Vsebina jej je ta:

Prvi list nam kaže azbuko glagoliško in cirilsko, zadnjo v stari cerkovni in novejši grajanski obliki. Ostala knjiga je razdeljena v štiri dele: I. obseza spomenike glagoliške, II. cirilske, III. vzglede „pravopisanija ruskago“ in „pravopisanija srbskago“, in IV. kratek slovarček.

„Glagoličeskie pamjatniki“ polnijo v knjigi celih 33 strani in priobčeni odlomki so vzeti iz najstarejših, najlepših in najznamenitejših spomenikov glagoliških: namreč iz Zografskega, iz Marinskega ali Grigorovičevega, iz Vatikanskega ali Assemanijevega evangelija, iz Klocovega

zbornika, iz Makedonskega lista, iz Sinajskega trebnika in iz panonsko-moravskega službenika po latinskem obredu.

Drugi del („Kirillovskie pamjatniki“) tudi na 33 straneh obseza večje odlomke iz Savine knjige, iz evangelijskih beril Undolskega (fragmentum Mosquense) in Kiprijanovega (fragmentum Petropolitanum), iz psaltira Sluškega, iz zbornika Supraselskega (martyrium s. Codrati, vita s. Gregorii papae) in odlomek Hilendarski.

V tretjem delu, 43 strani obsežnem, nahajamo najprej Ostromirovo evangelije, Turovske liste (fragmentum Taurinum), Evgenijevske liste (fragmenta Eugeniana), izbornik Svjatoslava iz l. 1073., Moskovsko-uspenski zbornik XII. veka. Dalje v srbskoslovenskem pravopisu: Simeonovo evangelije iz konca XII. veka, kormčajo iz 1262. leta, in naposled zbornik poučenij XIII. veka iz slavnoznane rokopisne zbirke Mihanovičeve.

Zadnjih 34 strani nam podaje vestno sestavljen staroslovensko-grško-latinski slovarček.

Po tej tukaj navedeni vsebini vsak znalec staroslovenskih spomenikov lahko posnema, s kakim bistrim očesom je Jagič izbral in s kakim finim ukusom sestavil to v resnici krasno berilo staroslovensko. Osobito nas veseli, da je v svojo krestomatijo vzel tudi odlomke nekaterih dozdaj nam zapadnim Slovanom največ samo po imenu znanih zbornikov staroslovenskih.

Knjiga je v prvi vrsti namenjena učencem Jagičevim in za tega delj so kratke opazke in naslovni napisi sestavljeni v ruskem jeziku, vendar se nádejamo, da se bode tudi po slovanskem jugu in zapadu razširila tako, kakor zaradi prelepe vsebine svoje po polnem zasluži. Kje se dobiva in po čem, danes svojim bralcem še ne moremo povedati, ker je v Ljubljano došla naravnost iz Peterburga. L.

Knjige „Matice Slovenske“ za 1881. leto.

II.

Somatologija ali nauk o človeškem telesu, učiteljiščem in višjim učilnicam spisal dr. Jan. N. Woldřich. — Po četrtem natisku poslovenil Fran Erjavec. V berilo vtisnjenih je 140 slik. Založila in izdala „Matica Slovenska“. V Ljubljani, 1881. Natisnoli J. Blaznikovi nasledniki. Cena 75 kr.

Komur so bile znane zapreke, ki so se bile pokazale o porodu potrebne te naučne knjige, ta pač ni pričakoval, da bode že letos ležala pred nami. A zastalo delo vzel je g. prof. Erjavec v roke in v teku